

“నాకు పొయ్యి నుండి పోతోంది. ఇంకా రొట్టెలు చేయాలి. వీం పనో చెప్పండి” భర్త కేకక వంటింట్లోంచి పోయి మీద అన్నం కుతకుత లాడుతోంది. కుంపటిమీద పప్పుడుకు జవాబు చెప్పింది జానకమ్మ.

ఇంకా చారు పెట్టాలి! పచ్చడి రాజ్యం రుల్లినా పోపు వేయించి ఇవ్వాలి. అప్పుటికే గంట వినిమిదిన్నర అయింది.

“ఒక సారి లారా!” మళ్ళీ అదే మాట అన్నారు రామనాథంగారు.

“అబ్బబ్బ! వెలితే వినిపించుకోయి!” విసుగ్గా లేచి, తూము దగ్గర చేతులు కడుక్కుని, తడిచేతుల్ని కొంగుకు తుడుచుకుంటూ వచ్చింది జానికమ్మ “ఊరి నలవని పనిలో నేనుంటే ఏమిటండీ ఈ పేలుపులు?” “బట్టలు చాకలికి వేయమని మూడు రోజులనుంచి చెబుతున్నాను.”

“అవును. నేనూ ఆ పీఠాసామిని రమ్మని చెప్పా ఆని నానిగాడికి చెబుతూనే ఉన్నాను. జాతీయకర్త దారిలో లాండ్రి ఉన్నా చెప్పటానికి వీడికి నామోషీలు. నిన్న బుజ్జిగాడివేత కబురు వంపించాను. ఇవాళ పోస్తానన్నాడు!”

“ఇవాళ పట్టికెళ్లి పప్పుడు తెస్తాడు? నాని నాలుగు జతలు మానే ఉన్నాయి. ఇదిగో ఈ జత వేసుకుందామంటే చొక్కా గుండీలు రెండు లేవు. తొందరగా కుట్టి పెట్టా.”

“జాపుంది వరన. అనతల పాయి మండి పోతూ ఉంటే ఇప్పుడు బొత్తాలు కుడుతూ కూర్చోమంటారా? ఇంకా రొట్టెలు చేయనే లేదు. మళ్ళీ అరగంటకల్లా అంతా టిఫిన్ అంటూ తయారవుతారు. రాజ్యపు కుట్టి పెట్టమన కూడకూడదు, నన్నే పించాలా?”

“అది స్నానం చేస్తాంది. రెండుబొత్తాలు ఎంత సేవల్లో కుడతావు?” ఇంతలో సెద్ద కూతురు రాజ్యం తువ్వలుతో తల తుడుచుకుంటూ అద్దంముందుకు వచ్చి తలకం సీసా చేతిలోకి తీసుకుంది.

“అదిగో, అది వచ్చేసింది. నాన్నగారి చొక్కా బొత్తాలులు, రెండుకుట్టి పెట్టవే

సావిత్రీని వెళ్లి తీసుకురమ్మను.” మధ్య గదిలో హోంవర్క్ చేసుకుంటూనే అంతా వింటూవులెక్కి అక్కడ నుంచే కేక పెట్టింది.

అక్కడే పూజని పక్కంటి నుంచి పూలు వట్టుకొచ్చిన సావిత్రీ మళ్ళీ వెనక్కి వెళ్లి ముప్పొందుకు విసుక్కంటూ వెళ్లి దారపుండం తెచ్చింది.

జానికమ్మ నిట్టూర్చి వంటింట్లోకి నడిచింది. ఉడికిపోయిన అప్పంగిపై దింపేసి, పెనం కాలేసింది. అట్టకాడ, రొట్టె వత్తుకునే పీట, కర్ర అన్ని దగ్గరగా పెట్టుకుని, తడిపి ఉంచుకున్న పిండిని మదాయంచ సాగింది. ఇప్పుడు రొట్టెలు చేయాలి, పిల్లలకీ, అయినకీ; పెట్టాలి! మధ్యాహ్నం అఫీసు దూరం కాబట్టి అయిన రారు. కారియర్ కట్టి ఇవ్వాలి. పిల్లల బడులు దగ్గరే మధ్యాహ్నం వచ్చి తిని వెళతారు. రోజూ టిఫిన్ మా, పంటా ఒకే వేళకు చేయవలసి రావటంతో హడావిడి ఎక్కువవుతోంది. రేపటి నుంచి పిల్లలకీ ఒంటిపూలు బల్లట. ఇక ఊపిరి సలపనివ్వరు. కాస్త పెందలాళే లేవాలి. ఒకొక్క రొట్టె ఒకవైపు వత్తుతూ, మరోవైపు కాలుస్తూ ఉండి ఉండి పాయిలో మంటు నిగడోస్తూ అల్లభిస్తోంది జానికమ్మ.

“అమ్మగారూ, త్వరగా బట్టలు వేయండి!” గట్టిగా వినిపించింది వీరసామి గంఠం. “ఎప్పుడూ ఇంతే! సరిగా మంచి పని వేళ చూసుకుని పోయింది.” “తొందరగా వేయాలమ్మ గారు! పిల్ల రేపుక పోవాలి!”

“ఒరేయ్ బుజ్జిగా, వీరసామి వచ్చాడని అమ్మకి చెప్పి” వీధి గడెలో కూర్చుని వేపర్ చూస్తున్నసాని, తమ్మిణి ఆజ్ఞాపించాడు. “అమ్మగారూ, త్వరగా బట్టలు వేయండి!” గట్టిగా వినిపించింది వీరసామి గంఠం.

ఆ మాటలన్నీ జానికమ్మకు స్పష్టంగా వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి.

బుజ్జిగాడు వంటింటి గుమ్మం దాకా వచ్చి, “అమ్మా ‘దోఖీ’ వచ్చాడు.” అన్నాడు కొత్త విషయం చెబుతూవుట్ట.

“ఏనబడిందిలే! మీ మాసిన బట్టలు తీస్తూ ఉండండి. ఒవేవ్, రాజ్యం! బొత్తాలు కుట్టడం అయిపోతే పద్దు ప్రాయి. నాన్నగారి సాంట్ జేబులూ, చొక్కా జేబులూ మరోసారి చూడు.” అని రాజ్యపు కేక వేసింది జానికమ్మ.

“నాకు వేయటం రాదు జాబూ! మవ్వే వేసుకో!” బొత్తాలు కుట్టేసి, పచ్చడి రుబ్బుదామని వచ్చింది రాజ్యం “ముందు నాకు పోవువేయించి ఇచ్చివెళ్ళు.”

“ఇంతకు మునుపు వేశావు కదా! అయినా మెట్రిక్ పాస్ అయిన దానిని, ‘చాకలిపద్దు’ వేయటం రాదంటే ఎవడయినా నచ్చిపోతాడు. నేనే వేద్దున్న ఇంకా రొట్టెలు చేయటంకాలేదు.”

“కేతం సారి వేస్తే ఒక బనిను కనబడటం లేదని, నేనే పద్దు అప్పువేశానని తిట్టలేదు! ఇక నేను చాకలిపద్దులు వేయనే వేయను. నువ్వే వేసుకో!” రోషింగా మొసాం ఎరచేసుకుంటూ అంది రాజ్యం.

జానికమ్మ మరి మాటాడక, “నేనే వేసుకుంటాను లే తల్లి! నువ్వే రొట్టెల సంగతి చూసుకో!” అంటూ లేచిపోయింది. రాజ్యం పోయి ముందు పీటమీద కూర్చుండింది.

జానికమ్మ మాసిన బట్టల పెట్టెలోంచి బట్టలన్నీ పైకి తీసి, రామనాథంగారి సాంట్ జేబులు వెతుకుతూ! “నానిగా! నీ బట్టలు కూడా ఉంటే వేసేయి” అని పెద్దకొడుకుకు కేక వేసింది.

బట్టలపెట్టె తెరచి, పద్దు పుస్తకం 14 ఆంధ్రవిశ్రావణ్ 4-6-74

కోవం చెడుతుతూ
 "ఎవరలా, పెట్టి ఇలా
 వెలికిపోంది? ఈదిక్కు
 మాలిన చెత్తంతా అమ్మ
 పెట్టెలోనే... అంటూ
 బుట్టగాడు అమ్మ
 పెట్టెలో దాసుకున్న
 ఖాళీ సిగరెట్ స్మైకెట్
 నల్లించి కిటికీలోంచి
 బయటకు గిరవాటి
 వేసింది. పెట్టెంతా
 వెలికినా పద్దు పుస్తకం
 జాడలేదు.

"రాజ్యం! పద్దు
 పుస్తకం ఏదే?"
 "నాకు తెలియదు?"
 "కెంతేపులో పద్దు
 నూళ్ళే చూశావుగా?"
 "చూడగానే నీ పెట్టె

లోనే పెట్టెకాను'
 ఒకవేళ పెట్టె వెళ్ళేగాని కడిపోయిం
 దే మోనసుకుని, పెట్టెని ముందుకు లాగి
 చూసింది జానికమ్మ. పెట్టె వెనక పద్దు పుస్త
 కం లేదుగానీ, బూజు, కాగితం ముక్కలు,
 చెత్తా చెదారం పుక్కలంగా ఉంది. "అమ్మీ!
 నీకు పెట్టె ముందుకు జరిపి వెనకనుంచీ
 తుడవాలని ఎన్నిసార్లు చెప్పినా! చూడు! ఎంత
 తెత్త వెరుకుపోయిందో!" అంటూనే కొండ
 నీళ్ళురుతో చెత్తంతా ఇకతలకు తుడిచింది.

"బుట్టగా, కాగితం, కలం తీసుకురా. ఈ
 సారికి కాగితంమీద, వేసేస్తాను" అని కేక
 పెట్టింది జానికమ్మ
 తనకేమీ వట్టనట్లుగా టీఫీన్కోసం
 ఎదురుచూస్తూ, ఆ రోజు వేకర్ చూస్తున్న
 రాసునాథంగారు, "పట్టి ఆ కాగితం శుభం

వేయి, ఎక్కయినా పారకీపు!"...అని పట్టి
 "వేకర్లో మొహం దాచేసుకున్నారు.

పెద్దు విడిల్లుకుంటూ వచ్చిన బుజ్జి
 గాడు, "వేన్లో ఇంకలేదు పానీ ఇస్తాను."
 అని కిటికీదగ్గర ఉక్క ఇంకబాటిర్ నైపు
 నడిచాడు.

దండింబిది యూనిఫాం చూపి జాని
 కమ్మ, "ఒవేన్ లెట్టె, నీ యూనిఫాం
 చూసినట్టుంది" అని ఇంకా ఏమీ అన
 కుండానే, "వేసేయ్" అంది లెట్టె మధ్య
 గడిలోనుంచి.

నీసా పడిపోయిన శబ్దానికి ఉలిక్కిపడి
 కిటికీవైపు చూసింది జానికమ్మ. ఇంక
 నీసా నేలమీద పడి పూర్తిగా బద్దలయి
 పోయింది. ఇంక నేలంతా సరుమకుపోయింది.
 "ఏ పని చెప్పినా ఇంతే! లూజు వెధవ,
 లూజు చేతులూ సుళ్ళుతునా! ఉప్పుని చాల

అంటూ అందుకోంచే
 సోక క్షణ తీసి వెక్క
 సాగింది లెట్టె.
 "అమ్మా! వీరాసామి
 త్వరగారమ్మంటున్నాడు"
 వీధి గదిలోంచి కేక
 పెట్టాడు వాని.

"వస్తున్నానురా!
 తొందరగా చెక్కి
 ఇంట్లోవే!" అని తొందర
 పెట్టింది జానికమ్మ.
 గజగజ చెక్కబోయి
 బ్లెడ్లో వేలనికొనుకుని,
 "అ బ్లె" అంటూ
 పెన్సిల్ జారవిడిచేసింది
 లెట్టె. రక్తం బొట
 బొటా వచ్చేస్తోంది.

"అయ్యబాబోయ్...
 బాగా తెగిపోయిన
 ట్టుండే!" అని గాజరపడుతూ కూతుర్ని
 పంట్లోకి తీసుకొచ్చి, వేలం చచ్చిపో
 సెట్టి, రక్తం రావటం కొంచెం తగ్గక
 పసుపు అద్దించి జానికమ్మ.

తరువాత సగం చెక్కిన పెన్సిల్ని, బ్రాన్
 కాగితాన్ని తీసుకొని, పత్తుకోసం పాతపత్రికను
 వెలికి సంపాదించి, మాసిన బల్బులతోసా
 వీధి గదిలోకి వచ్చింది.

వీధి గదిలో వీరాసామి లేడు.
 "అలస్యం అయిపోయిందని వాడు వెళ్ళి
 పోయాడమ్మా! మళ్ళీ రేపు వస్తాడుట."
 చల్లగా అనలు విషయం బయట పెట్టాడు
 వాని.

జానికమ్మ ఏదో అనబోయి, పంటిం
 లోంచి రొట్టె చూడుతున్నా వానవేసి;
 కంగారుగా అవైపుకి కరుగెత్తించి.